

**Datum**

18 februari 2020

**Onderwerp:**

VNG inbreng AO leefomgeving: asbest

Geachte woordvoerders milieu,

U spreekt donderdag 20 februari onder meer over asbest in het AO Leefomgeving. De VNG is blij dat de brief van de staatssecretaris van IenW over de asbestdaken (25834-165) is geagendeerd. Wij ondersteunen de aandacht voor asbest in het algemeen en de VNG draagt daar graag aan bij. Hieronder lichten we dat toe, inclusief onze aandachtspunten.

Een brief van gelijke strekking hebben we gestuurd aan de commissie SZW ten behoeve van het AO Gezond en veilig werken van 20 februari.

**Positie overheid moet anders**

Op basis van de impressie van de staatssecretaris SZW in haar Kamerbrief van 27 september is het voor de VNG duidelijk dat de positionering van de Rijksoverheid ten opzichte van de markt moet veranderen in het bredere asbestdossier. Er moet een duidelijke scheiding van publieke en private taken en verantwoordelijkheden worden bewerkstelligd. Marktwerking en innovatie om de asbestsanering (in bredere zin) goedkoper te maken en te verbeteren kunnen dan eindelijk doorgang vinden.

**Visie VNG: verbreden aandacht ‘van asbestdaken naar asbestopgave’**

Van asbest moeten we af. Doordat het in het verleden veelvuldig is gebruikt, is het een enorme opgave om dat op termijn te verwijderen. Dit wordt nog pregnanter met de komende energietransitie waarbij veel gebouwen versneld zullen moeten worden geïsoleerd of aardgasvrij moeten worden gemaakt. Asbest zorgt voor een enorme kostenstijging van deze transitie en zal het hoogstwaarschijnlijk ook vertragen. Dat is zeer ongewenst. Het kan beter en goedkoper als innovatie een kans krijgt en er sprake is van gezonde marktwerking.

**Concept-samenwerkingsverklaring**

VNG heeft de concept-samenwerkingsverklaring, zoals benoemd in de brief van de toen nog staatssecretaris van IenW, in een breder verband bekeken. De hoofconclusies van de VNG zijn:

- het is een gemiste kans dat het programma alleen focust op asbestdaken. VNG vraagt de aanpak te verbreden naar het hele gebouw, om recht te doen aan de risicogestuurde aanpak;
- de rollen van markt en overheid lopen in de verklaring teveel door elkaar. VNG vraagt om in de verklaring duidelijk een aantal activiteiten te beperken tot Rijk, provincies en gemeenten;

- de aansturinglijn richting het programmabureau is niet helder benoemd. VNG vraagt deze expliciet te benoemen in de verklaring;
- innovatie in de asbestsector is noodzakelijk. VNG vraagt dit als extra doelstelling op te nemen;
- het bundelen van de (bredere) asbestopgave met andere grote maatschappelijke opgaven zoals de energietransitie, nog sterker in de aanpak terug te laten komen. VNG vraagt dit expliciet in de aanpak op te nemen.

## Oproep van de VNG

Wij vragen aandacht voor de volgende zaken:

1. Hou overheidsregie op asbest. komen tot interbestuurlijke samenwerking medeoverheden is nodig;
2. herzie het asbeststelsel fundamenteel. Een duidelijke scheiding van publiek en privaat en doorbreken macht van de asbestsector is nodig;
3. Stuur op een risicogerichte focus op asbest;
4. Verken mogelijkheden op een verplichte asbestinventarisatie van gebouwen (van vóór 1994);
5. Innoveer om kosten te reduceren en vernieuwingen op gang te brengen;
6. Bundel opgaven om de effectiviteit van beleid te vergroten.

## Toelichting

### 1. Overheidsregie asbest

De huidige samenwerking tussen vooral het Ministerie IenW en Ministerie SZW op asbest moet breder. VNG en IPO moeten een gelijkwaardige rol krijgen als de centrale overheden. VNG/IPO onderhouden vervolgens de contacten met de Omgevingsdiensten. Ook het Ministerie BZK dient aangehaakt te zijn op asbest.

De rollen van asbestmarkt en overheid lopen vaak door elkaar heen. VNG vraagt om vaker een duidelijker onderscheid te maken in enerzijds activiteiten bij het Rijk, provincies en gemeenten en anderzijds de asbestmarkt.

VNG ziet graag dat de gezamenlijke overheden in samenwerking positie pakken in het asbestdossier (Code Interbestuurlijke Verhoudingen).

### 2. Fundamentele herziening asbeststelsel

Een stelselherziening is een belangrijke randvoorwaarde om een versnelling op de asbestverwijderingsopgave in NL te laten slagen. Innovaties worden nu afgeremd door asbestmarktbelangen.

### 3. Risicogerichte focus op asbest

Er zijn medio 2019 nieuwe wetenschappelijke inzichten ontstaan (TNO-rapporten) over de gevaren van bv. asbestdaken: asbestdaken zijn minder gevaarlijk dan andere asbesttoepassingen.

VNG is nog steeds voorstander van bv. de asbestdakensanering, maar wel met een breder blikveld: er zijn immers veel gevaarlijkere toepassingen van asbest in bestaande gebouwen.

#### **4. Mogelijkheden verkennen verplichte asbestinventarisatie van gebouwen (van vóór 1994)**

In plaats van aanzienlijk veel geld vrij te maken voor het (financieren van het) verwijderen van asbestgolfplaten, is het belangrijker inzichtelijk te (laten) maken waar zich de asbestrisico's bevinden in bestaande gebouwen in NL.

#### **5. Innoveer om kosten te reduceren en vernieuwingen op gang te brengen**

Innovaties in de asbestsector zijn noodzakelijk want dat heeft impact op de betaalbaarheid van asbestverwijdering voor gebouweigenaren.

Het is zaak dat meer asbesttoepassingen eenvoudiger verwijderd mogen worden (zonder mannen in witte pakken) op basis van wetenschappelijke gegevens (TNO). Dan komt gezonde marktwerking van de grond.

#### **6. Bundelen van opgaven om de effectiviteit van beleid te vergroten**

Het bundelen van de asbestopgave met andere grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, moet versterkt worden.

Bovenstaande voorstellen zijn in de ogen van de VNG noodzakelijk om het gewenste resultaat in de samenleving te bereiken.

We hopen dat u deze kan meenemen naar het debat.